

การศึกษาวิเคราะห์การอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนา

An Analytical Study of Surrogacy in Buddhist Perspective

นภาพร วรสายัณห์ Napaporn Vorasayun^๑

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนา” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์การอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนา และปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคม ระเบียบวิธีที่ใช้ในการวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาขั้นตอนของกระบวนการอุ้มบุญและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาศึกษาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวอ่อนมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากการผสมกันของไข่และอสุจิในห้องทดลองยังไม่ใช้ชีวิตเนื่องจากยังไม่มีวิญญาณมาปฏิสนธิ เพราะมนุษย์มีกำเนิดอย่างชลาพุชะคือเกิดในครรภ์จึงมีปฏิสนธิวิญญาณในครรภ์เท่านั้น การทำลายตัวอ่อนมนุษย์จึงไม่เป็นปาณาติบาต แต่การอุ้มบุญก็ยังมีผลกระทบต่อหลักธรรมและสังคมดังนี้ (๑) การอุ้มบุญเป็นกระบวนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ที่เป็นเหตุให้คนขาดคุณธรรมเรื่องความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ เพราะมุ่งที่จะมีบุตรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบด้านจิตใจของหญิงที่ตั้งครรภ์แทนและเด็กที่เกิดมาใหม่ (๒) การอุ้มบุญเป็นเหตุให้เกิดความสับสนเรื่องใครเป็นแม่ที่แท้จริงของเด็กที่เกิดใหม่ เนื่องจากมีทั้งแม่ตามกฎหมาย แม่ตามหลักชีววิทยา และแม่ตามหลักพระพุทธศาสนา แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงก็คือ เด็กต้องอยู่และเติบโตกับแม่ตามกฎหมายซึ่งอาจไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันโดยสายเลือดเลยทั้งที่มีแม่ที่แท้จริงอยู่ ถือเป็นวิบากกรรมจากการพรากลูกพรากแม่ (๓) การอุ้มบุญเปิดโอกาสให้มีการกำเนิดชีวิตใหม่จึงเป็นทางมาของมัจฉาอาชีวะ คือ การค้ามนุษย์โดยอาศัยการเลี่ยงกฎหมายให้กำเนิดทารกเพื่อธุรกิจ (๔) การอุ้มบุญทำให้มีแนวโน้มที่จะมีการตัดสินใจทำปาณาติบาตทารกในครรภ์ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากคนตัดสินใจไม่ได้ตั้งครรถ์เอง (๕) การอุ้มบุญอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมในอนาคต เช่น ปัญหาทางด้านจิตใจของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญ ปัญหาการแต่งงานของพี่น้องร่วมสายโลหิตในกรณีที่เด็กเกิดจากไข่หรืออสุจิของบุคคลภายนอกที่กฎหมายอนุญาต ฯลฯ ดังนั้น ในทัศนะของพระพุทธศาสนา จึงมองว่า การอุ้มบุญส่งเสริมให้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะละเมิดศีลธรรมได้ง่ายขึ้น ทางออกสำหรับปัญหานี้ ผู้สมรสควรเลือกที่จะรับเด็กที่เป็นญาติมาเป็นบุตรบุญธรรมแทนวิธีอุ้มบุญ

คำสำคัญ: อุ้มบุญ, ทัศนะพระพุทธศาสนา, การปฏิสนธิ

---

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Thailand

Abstract

This article is a part of dissertation entitled “An Analysis of Surrogacy in Buddhist Perspective”. Its objectives were to analytically study surrogacy in Buddhist perspective and its social impact. Research methodology in this paper is a qualitative research done by studying the procedures related to surrogacy and Buddhist moral principles.

The results of the study were found that human embryos derived from a combination of egg and sperm in a laboratory are not considered to be a living being as no soul is associated. As human being is a womb-born creature; human being happens only in the womb. The destruction of embryo is not considered to be Pānātipāta; however surrogacy has an effect on Buddhist moral principles and society in the following ways: 1) surrogacy involves the procedures that use technology to assist such reproduction resulting in lacking moral compassion for fellow human beings as people do not care for the emotion of both pregnant woman and a newborn baby, 2) certain confusion is caused by surrogacy as to who is the real mother of the newborn baby, mother by law, biological mother or mother by Buddhist principles. What actually happens is that such a baby is being raised by legal mother who is perhaps not related by biological context which may cause retribution from separating the baby from real mother, 3) surrogacy likely creates the opportunity to generate new life by which it will give rise to human trafficking business, 4) surrogacy will likely cause more abortion as a woman who makes decision is not pregnant by herself, and 5) surrogacy may cause many other social problems, for example, psychological problems of the baby, intermarriage between sibling, etc. Therefore, according to Buddhist perspective, more violation of morality is likely precipitated by such surrogacy.

Keywords: Surrogacy, Buddhist Perspective, Fertilisation

๑. บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ คู่สมรสมีบุตรยากขึ้นด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ค่านิยม การแต่งงานเมื่อทุกอย่างพร้อมสมบูรณ์ ซึ่งหมายถึงหญิงชาย มักมีอายุมากกว่า 30 - 35 ปีขึ้นไป ในครอบครัวที่ต้องการมีบุตรจึงมีเงื่อนไขว่า ต้องการมีบุตรในเวลาที่จำกัดเพราะเกรงว่าจะมีปัญหาต่อทารกที่เกิดมาหากพ่อแม่มีอายุมากเกินไป กับบางกรณีคู่สมรสมีเซลล์สืบพันธุ์ที่ไม่แข็งแรงพอ ทำให้มีลูกยาก หรือบางครั้งไม่สามารถมีลูกได้โดยวิธีธรรมชาติอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้คู่สมรสหลายคู่หันมาอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ซึ่งในปัจจุบันมีวิธีที่ทันสมัยและได้ผลในเวลาที่ต้องการ เช่น การทำกิฟท์ กันมากขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์สามารถทำให้คู่สมรสสมปรารถนาในการมีบุตรได้เป็นอย่างดี แต่มีอีกปัญหาหนึ่งคือ ในคู่สมรสบางคู่ที่ไม่สามารถมีบุตรได้นั้นอาจเนื่องจากปัญหาที่ฝ่ายภรรยาไม่สามารถตั้งครรภ์เองได้ ปัญหานี้แหละทำให้คู่สมรสที่อยากมีบุตรเลือกทางออกโดยการหาหญิงอื่นมาตั้งครรภ์แทน ซึ่งวิธีนี้รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “การอุ้มบุญ”

ในกระบวนการอุ้มบุญนั้น อาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์คือ การทำเด็กหลอดแก้ว โดยการผสมไข่และอสุจิของคู่สมรสในหลอดแก้วเพื่อให้ได้ตัวอ่อนแล้วจึงนำไปฝากในมดลูกของหญิงที่มา “อุ้มบุญ” (ตั้งครรภ์แทน) และปัจจุบันกฎหมายอนุญาตให้ใช้ไข่หรืออสุจิอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสได้ ทำให้กระบวนการอุ้มบุญดังกล่าวทำให้เกิดคำถามตามมาหลายประการที่เกี่ยวข้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา เช่น ในขั้นตอนทำเด็กหลอดแก้ว จะมีการผสมไข่และอสุจิให้ได้ตัวอ่อนเมื่อไรจำนวนหนึ่ง แต่หลังจากที่ใส่ตัวอ่อนในครรภ์ของหญิงที่รับอุ้มบุญและตั้งครรภ์ได้ผลแล้ว อาจมีการทำลายตัวอ่อนที่เหลือ การทำเช่นนี้เป็น ปาณาติบาต เพราะฆ่าสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่ และการอุ้มบุญ ทำให้ตัวอ่อนที่เกิดจาก DNA ของคู่สมรส หรือคนอื่น ใส่เข้าไปในมดลูกของหญิงอีกคนเพื่อให้เติบโตในครรภ์ ก่อนจะคลอดแล้วยกให้คู่สมรสอาจจะในทันที และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหญิงที่ตั้งครรภ์อีกเนื่องจากเกรงว่าจะสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้น ประเด็นนี้มีโอกาสก่อให้เกิดปัญหาหรือผลกระทบต่อสังคมอย่างไรหรือไม่

ประเด็นคำถามเรื่อง การทำลายตัวอ่อนในห้องทดลองนั้นเป็นปาณาติบาตหรือไม่นั้น มีการแสดงความคิดเห็นในวงการศึกษาที่เกี่ยวข้องเป็น ๒ ทาง คือ ฝ่ายหนึ่งหาเหตุผลและอธิบายว่า ชีวิตมนุษย์เริ่มต้นตั้งแต่เซลล์อสุจิผสมกับเซลล์ไข่เนื่องจากมีปฏิสนธิวิญญูณเกิดขึ้นในขณะนั้น แต่ก็มีอีกความเห็นหนึ่งระบุว่า การผสมกันของเซลล์อสุจิและเซลล์ไข่นั้น เป็นเพียงการทำให้เกิดเซลล์ชนิดใหม่เท่านั้น สองความเห็นที่แตกต่างกันนี้เกี่ยวข้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา เพราะหากหาข้อสรุปไม่ได้ หรือสรุปผิดพลาดไป ก็อาจมีผลเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อการทำผิดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ก่อให้เกิดวิบากกรรมแก่ผู้กระทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือหากการกระทำดังกล่าวไม่ได้ผิดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา แต่ยังมีข้อกังขาแห่งแคลงใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้องก็อาจเป็นเหตุให้มีคำครหาแก่ผู้

ต้องการมีบุตรโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ตลอดถึงการใช้วิธีอุ้มบุญได้ ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมทั้งสองทาง

ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธรศาสนาเพื่อหาข้อสรุปสุดท้ายว่า ควรใช้วิธีอุ้มบุญเพื่อการมีบุตรในครอบครัวที่ไม่สามารถตั้งครรรภ์ได้ด้วยตัวเองหรือไม่ โดยแบ่งเป็นประเด็นศึกษาในเรื่อง ๑) ชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่อใด เพื่อวิเคราะห์ว่า การทำลายตัวอ่อนเป็นปามาติบาตหรือไม่ ๒) วิเคราะห์คุณธรรมเรื่องเมตตาของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอุ้มบุญ ๓) วิเคราะห์ประเด็นเรื่องมารดาที่แท้จริงของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธรศาสนา ๔) วิเคราะห์ปัญหาสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการอนุญาตให้มีกระบวนการอุ้มบุญ

งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยทำการวิจัยในเชิงเอกสาร มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการอุ้มบุญที่ทำให้เกิดชีวิตใหม่ในครรภ์ของผู้หญิงอื่นที่มาตั้งครรรภ์แทนหญิงที่เป็นคู่สมรสและต้องการมีบุตรทุกขั้นตอน แล้ววิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น นำมาเปรียบเทียบกับหลักธรรมและจริยธรรมทางพระพุทธรศาสนาว่า สิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการอุ้มบุญนั้น ผิดต่อหลักคำสอนและมุมมองทางพระพุทธรศาสนาหรือไม่อย่างไร โดยอาศัยการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒. จุดเริ่มต้นชีวิตมนุษย์และการปามาติบาตตัวอ่อนมนุษย์

ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทนำว่า เรื่องจุดเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์นั้นมีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งสรุปว่า ชีวิตใหม่เริ่มต้นขึ้นเมื่อมีการผสมกันระหว่างไข่และอสุจิจนเกิดเป็นตัวอ่อน ความเห็นนี้มีผู้ให้การสนับสนุนเช่น ในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ปามาติบาตในเซลล์มนุษย์และตัวอ่อนมนุษย์” นายแพทย์ปทุมวิสัย กิตติมานนท์ได้กล่าวถึงเอ็มบริโอที่เหลือจากการทำเด็กหลอดแก้วที่ใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ จนเกิดเป็นตัวอ่อนที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิและไม่เกิน ๑๔ วันและกล่าวถึงการทำลายตัวอ่อนดังกล่าวในกระบวนการทำเด็กหลอดแก้วและการทำวิจัยว่า ตัวอ่อนดังกล่าวจัดเป็นพัฒนาการของทารกในช่วงสัปดาห์ที่ ๑-๒ ที่ถือว่า “ได้เริ่มต้นความเป็นชีวิตมนุษย์แล้ว”^๒ บางกลุ่มถือว่าชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่ออายุของตัวอ่อนเกิน ๑๔ วัน “โดยอาศัยเกณฑ์ที่ว่าในวันที่ ๑๔ ตัวอ่อนต้องยังไม่มีพัฒนาการของสิ่งที่

^๒ นายแพทย์ปทุมวิสัย กิตติมานนท์, การศึกษาวิเคราะห์ปามาติบาตในเซลล์มนุษย์และตัวอ่อนมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๓๗.

ใกล้เคียงกับระบบประสาทหรือความรู้สึก”^๓ และอีกกลุ่มที่เชื่อว่า ตัวอ่อนมนุษย์เป็นเพียงเซลล์ชนิดพิเศษที่มีการแบ่งตัวตามหน้าที่ของเซลล์เท่านั้น ยังไม่ใช่ชีวิตใหม่^๔

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์การทำเด็กหลอดแก้วพบว่า ในขั้นตอนหลังจากมีการผสมระหว่างไข่และอสุจิจนกลายเป็นตัวอ่อนแล้ว โดยในขั้นตอนนี้จะผสมเพื่อให้ได้ตัวอ่อนหลายๆ ตัว นำ 2 ตัวกลับเข้าสู่ครรภ์ของหญิงที่รับอุมบุญ ส่วนตัวอ่อนที่เหลือจะนำไปแช่แข็งเพื่อหยุดการเจริญเติบโต ซึ่งเทคโนโลยีการแช่แข็งตัวอ่อนนี้ สามารถหยุดการเจริญเติบโตของตัวอ่อนได้เป็นระยะเวลาจนถึง ๑๐ ปี^๕ ซึ่งหากมีการปฏิสนธิวิญญานในตัวอ่อนซึ่งนับว่าชีวิตได้เริ่มต้นแล้ว จะไม่สามารถทำเช่นนั้นได้แน่นอน แต่ในระดับเซลล์สามารถทำได้ เช่น การเก็บรักษาโลหิตมนุษย์ เป็นต้น ประกอบกับหลักการทางพระพุทธศาสนาเรื่ององค์ประกอบของชีวิตใหม่ที่ต้องมีด้วยกัน ๓ ประการคือ มารดาบิดาอยู่ร่วมกัน ๑ มารดาเป็นหญิงที่อยู่ในวัยที่มีรอบเดือน ๑ คันธัพพสัตว์ปรากฏ ๑ เพราะความประชุมพร้อมแห่งองค์ ๓ ดังว่ามานี้ การก้าวลง (สู่ครรภ์มารดา) ของสัตว์ผู้เกิดในครรภ์จึงมี^๖ และกำเนิดของมนุษย์เป็นแบบ “ชลาพูชโยนิ กำเนิดของสัตว์ที่เกิดในครรภ์”^๗ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่า ปฏิสนธิวิญญานของมนุษย์นั้นจะเกิดเฉพาะในครรภ์เท่านั้น ไม่ใช่ที่อื่น จึงมีความเห็นสอดคล้องกับแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.นพ.สมศักดิ์ วรคามิน ที่สรุปว่า ตัวอ่อนของมนุษย์ดังกล่าวเป็นเพียงเซลล์ ดังนั้น การต้องการทำลายตัวอ่อนที่เหลือจากการอุมบุญหรือทำตัวอ่อนที่ได้รับการบริจาคนำไปทำการวิจัยและอาจมีการทำลายนั้น เป็นการทำลายเซลล์ ไม่ใช่ปาณาติบาต เนื่องจากยังไม่มีปฏิสนธิวิญญาน เพราะปฏิสนธิวิญญานจะต้องเกิดในครรภ์เท่านั้น แต่หากมีการนำตัวอ่อนในครรภ์ที่ตรวจพบการตั้งครรภ์แล้วมาทำสเต็มเซลล์จึงเชื่อว่าเป็นปาณาติบาต

^๓ นเรศ ดำรงชัย, **ชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่อไหร่**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.baanjomiyut.com/library_2/extension-1/stem_cell/02.html[๒ พ.ย.๒๕๕๘]

^๔ ศาสตราจารย์ ดร.นพ.สมศักดิ์ วรคามิน, **เรื่องของเซลล์มนุษย์และสเต็มเซลล์** (Human Cell & Stem Cell), วารสารสำนักการแพทย์ทางเลือก ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2555, หน้า ๗-๘. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.thaicam.go.th/attachments/article/522/เรื่องของเซลล์มนุษย์และสเต็มเซลล์.pdf>[๓ พ.ย.๒๕๕๘].

^๕ น.พ. ธีระพร วุฒยวนิช, **เก็บตัวอ่อนแช่แข็ง**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://kullapat.com/index.php?page=reply&id=23896>(๑๐ มกราคม ๒๕๖๐).

^๖ อัง.ต.ก.อ. (ไทย) ๓๔/๒๘๙-๒๙๐

^๗ ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๑๒/๒๙๓, ม.ม. (ไทย) ๑๒/๑๕๒/๑๕๑

๓. เมตตาธรรมในกระบวนการอุ้มบุญ

หลักธรรมอีกข้อหนึ่งที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กรณีอุ้มบุญคือ เรื่องของเมตตา เนื่องจากสังคมมองว่า การรับตั้งครรภ์แทนนั้น จัดว่าเป็นความเมตตา ช่วยเหลือให้คู่สมรสที่ไม่สามารถตั้งครรภ์ได้ ได้มีบุตรสมความปรารถนา จะได้มีครอบครัวที่สมบูรณ์ สำหรับประเด็นนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วมีความเห็นแตกต่างคือ ในกระบวนการอุ้มบุญนั้นมีบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง การจะสรุปว่า การอุ้มบุญนั้น ถือเป็นกรกระทำที่เกิดจากความเมตตาหรือไม่ ควรมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันทุกฝ่ายอย่างครอบคลุม เมตตาคือปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ แต่ถ้าการเมตตาฝ่ายหนึ่ง เป็นเหตุให้ขาดความเมตตาต่อผู้อื่นซึ่งเป็นอีกฝ่าย แล้วจะสรุปว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเกิดจากความเมตตาคงไม่ได้ ซึ่งกระบวนการอุ้มบุญนี้ก็เช่นนั้น คือ มีความเมตตาเกิดขึ้นก็จริง แต่ไม่ได้เมตตาต่อทุกฝ่าย ซึ่งสิทธิความเป็นมนุษย์นั้น ทางสังคมถือว่า ชีวิตทุกชีวิตมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่มีใครมีสิทธิเหนือชีวิตของผู้อื่น การทำลายหรือเบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความทุกข์เพื่อสร้างความสุขแก่ตนเองนั้น ไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์พึงมีต่อกัน จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์คุณธรรมเรื่องความเมตตา ระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับคู่สมรส และหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับชีวิตที่กำเนิดใหม่จากการอุ้มบุญ ดังนี้

๑. หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้ชื่อว่าจะมีความเมตตาต่อคู่สมรสหรือไม่ สาเหตุหลักๆ ที่หญิงอุ้มบุญรับตั้งครรภ์แทนหญิงคู่สมรสที่ไม่สามารถตั้งครรภ์เองได้ การทำเช่นนี้ ทำให้ในที่สุดคู่สมรสจะได้มีบุตรสืบสกุลตามกฎหมาย ได้สมความปรารถนา ตลอดจนมีครอบครัวสมบูรณ์พร้อม พ่อ แม่ ลูก และพ้นจากความทุกข์จากการไม่มีบุตร การทำเช่นนี้ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จึงนับว่าเป็นความเมตตาที่มีต่อคู่สมรสตรงตามนิยามคำว่า “เมตตา” ในพระพุทธศาสนา คือ ความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข^๔

๒. หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้ชื่อว่าจะมีความเมตตาต่อชีวิตที่เกิดใหม่หรือไม่ ข้อนี้นับว่าขาดความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นในมุมมองของพระพุทธศาสนาหรือชีววิทยาก็ตาม ในแง่ชีววิทยา ขณะที่ตั้งครรภ์แม่ฮอร์โมนที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของหญิงที่ตั้งครรภ์จะก่อให้เกิดความรักต่อทารกในครรภ์ก็จริง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นนั้น หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจะต้องฝืนความรู้สึกไม่ให้อารมณ์รักในครรภ์เพื่อป้องกันความรู้สึกผูกพันที่อาจเกิดขึ้นจนไม่ยอมยกทารกที่เกิดมาให้แก่คู่สมรสในภายหลัง และอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับหญิงอุ้มบุญขณะที่ตั้งครรภ์ก็ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของทารกตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ต่อมาเมื่อเด็กคลอดออกมาแล้ว ก็ไม่ให้ตมึมน้ำนมจากอกเพื่อไม่ให้เกิดความผูกพันเช่นกัน ทำให้เด็กเกิดใหม่ไม่ได้รับสารอาหารที่สำคัญที่มีอยู่ในน้ำนมตามธรรมชาติ และเมื่อยกเด็กทารกให้คู่สมรสไปเลี้ยงก็เสมือนเป็นการพรากลูกจากอกแม่ ส่วนในมุมมองของพระพุทธศาสนา หญิงที่ตั้งครรภ์เป็นมารดาของเด็กที่เกิดในครรภ์ เพราะวิญญาณมาปฏิสนธิใน

^๔ พุ.เถร.อ. (ไทย) ๒/๓๘๖/๙๘.

กรรมของตน การที่หญิงอุ้มบุญทำเช่นนี้กับบุตรของตนนับเป็นการกระทำตรงกันข้ามพฤติกรรมของมารดาที่ควรมีเมตตาต่อบุตร ดังเนื้อความที่ปรากฏในเมตตสูตรว่า “บุคคลมีอหังการประกอบด้วยเมตตาในบุตรคนเดียวที่น่ารัก ฉันทใด ภิกษุพึงมีอหังการประกอบด้วยเมตตาในสัตว์ทั้งปวงในที่ทุกแห่ง ฉันทนั้น”^๙ และอธิบายเพิ่มในอรรถกถาว่า “มารดาบิดาพึงเป็นผู้มีเมตตา คือ พึงแสวงหาประโยชน์โดยส่วนตัว ในบุตรคนเดียวผู้เป็นที่รัก เป็นที่พอใจ”^{๑๐} นั้นแสดงว่า ในทางพระพุทธศาสนา ยกย่องความเมตตาที่มีมารดาที่มีต่อบุตรว่า จะต้องทำแต่ประโยชน์ให้เกิดแก่บุตรที่อุ้มท้องมาตลอด ๙ เดือนจนคลอดออกมาจึงจะได้ชื่อว่ามีเมตตาต่อบุตร ดังนั้น ถ้ามีพฤติกรรมเหมือนหญิงที่รับอุ้มบุญกระทำต่อทารกในครรภ์ตลอดจนเมื่อคลอดออกมาแล้วก็ให้ผู้อื่นจึงนับว่า “ขาดความเมตตาต่อบุตร”

๔. ใครเป็นมารดาของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญ

ในขั้นตอนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ - ทำเด็กหลอดแก้ว ก่อนนำไปสู่การอุ้มบุญ (ตั้งครรภ์แทนโดยหญิงอื่น) นั้น จะมีการนำเชื้อสpermของฝ่ายชายและไข่ของฝ่ายหญิงที่เป็นคู่สมรสกันและต้องการมีบุตรออกมาทำการผสมกันในห้องทดลอง แต่ปัจจุบันกฎหมายอนุญาตให้ใช้ไข่หรือสpermอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ของคู่สมรสก็ได้ ดังนั้น จึงอาจมีกรณีนี้ ตัวอ่อนที่เกิดขึ้นใหม่จะได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรม DNA จากคู่สมรสหรือบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าของไข่หรือสpermก็ได้ ประเด็นเรื่อง มารดาของเด็กอุ้มบุญ ในทางกฎหมายให้หญิงที่เป็นคู่สมรสเป็นมารดาตามกฎหมาย ไม่ว่าจะไข่ที่นำมาผสมจะเป็นไข่ของหญิงคู่สมรสหรือไข่ของหญิงอื่น แต่ในทางชีววิทยา มารดาคือ เจ้าของไข่ เพราะเป็นผู้ถ่ายทอดพันธุกรรม DNA ในตัวอ่อนที่ผสมแล้วและในวงการแพทย์ก็ใช้วิธีพิสูจน์ความเป็นพ่อแม่ด้วยการตรวจ DNA นั่นคือ ถ้าใช้ไข่ของหญิงคู่สมรส มารดาตามกฎหมายและมารดาตามหลักชีววิทยาจะเป็นคนเดียวกัน แต่ถ้าใช้ไข่ของหญิงอื่น มารดาตามกฎหมายและมารดาตามหลักชีววิทยาจะเป็นคนละคนกัน (ใช้ DNA เป็นตัวตัดสิน) ส่วนมารดาตามหลักพระพุทธศาสนาคือ ผู้ให้กำเนิดชีวิตในครรภ์ซึ่งได้แก่ หญิงที่รับอุ้มบุญนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำให้มีปัญหาข้อถกเถียงเรื่องมารดาของเด็กอุ้มบุญตั้งแต่ต้นว่า ใครกันแน่คือมารดาของเด็กอุ้มบุญ คนที่มีความคิด ความเชื่อ และอาศัยหลักการที่แตกต่างกันก็ได้บทรูปที่ต่างกัน ความเชื่ออย่างหนึ่ง กฎหมายอย่างหนึ่ง ความจริงอีกอย่างหนึ่ง ทำให้มีความซับซ้อนของปัญหาเรื่อง มารดาของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญ

นี่คือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากครอบครัวไม่ได้ทำความเข้าใจกับเด็กตั้งแต่ต้น หรือแม้แต่ตัวเด็กเองที่เกิด

^๙ ขุ.เถร.เอกก. (ไทย) ๒๖/๓๓/๓๑๕.

^{๑๐} ขุ.เถร.เอกก.อ. (ไทย) ๕๐/๑๗๐/๒๐๖.

ต่างจากเด็กทั่วไป สังคมอาจยอมรับความเป็นมารดาตามกฎหมาย แต่โดยสายเลือดและจิตที่ผูกพัน คงเป็นเรื่องที่ต้องพิสูจน์และศึกษาต่อไปว่า ในระยะยาวจะปรากฏเป็นปัญหามากน้อยเพียงใด

ในเรื่องมารดาของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญนี้ พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) เคยให้ทัศนะโดยอาศัยหลักทางพระพุทธศาสนาว่า เมื่อพูดถึงแม่ แม่เป็นชนนี เป็นผู้ให้กำเนิดแล้วใครเป็นชนนิตั้งท้อง หรือแม่เจ้าของไข่ นอกจากนั้น แม่เป็นพรหมของลูก พรหมก็คือ มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ประการต่อมา แม่เป็นบูรพาจารย์ สอนให้ลูกได้พูด รับประทาน เป็นครูคนแรก ระบบเหล่านี้จะหายไปหมดเลย แล้วระบบสังคม ระบบครอบครัวจะเป็นอย่างไร^{๑๑} ข้อสังเกตของพระพรหมบัณฑิตที่เป็นไปตามทัศนะของพระพุทธศาสนาก็คือ ระบบอุ้มบุญทำให้ระบบครอบครัวและระบบสังคมเกิดความสับสนได้

อนึ่ง ในสมัยพุทธกาลที่ยังไม่มีเรื่องเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์มาเกี่ยวข้องกับ การเกิด ปัญหาที่เหมือนกรณีอุ้มบุญทุกอย่างจึงยังไม่เคยเกิดขึ้นมา แต่หากจะเทียบเคียงกับเหตุการณ์ที่มีความคล้ายคลึงว่า การคลอดบุตรออกมาแล้วยกให้คนอื่นไปเลี้ยงดูนั้น นับเป็นการทิ้งบุตรแล้วจะมีอุทาหรณ์จากอรรถกถาธรรมบทเรื่องสามาวดี มาเทียบเคียงได้ว่า การทำเช่นนั้นก่อให้เกิดวิบากกรรมที่จะต้องได้รับผลกรรมในทำนองเดียวกัน คือ จากอดีตชาติที่นายโกตฺถุลิกเคยทิ้งลูกจนทำให้ลูกตายในระหว่างการเดินทาง ทำให้ภพชาติต่อๆ มาเมื่อกรรมส่งผลทำให้เกิดมาแล้ว มีเหตุให้มีเศรษฐีมาลวงพ่อแม่โดยขอไปเป็นบุตรบุญธรรม แต่แท้ที่จริงมุ่งหวังที่จะฆ่าให้ตายและจ้างคนให้พยายามฆ่าให้ตายหลายครั้ง^{๑๒} เป็นต้น กรณีแม่อุ้มบุญที่ยกลูกให้คนอื่นทำให้เด็กตกอยู่ในสภาวะสับสนเรื่องมารดานี้ก็เช่นกัน จะกลายเป็นวงจรกรรมแห่งกรรมสำหรับคนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. อุ้มบุญเป็นทางมาของมิฉณาอาชีวะหรือไม่

มาตรา ๒๒ เป็นข้อจำกัดเรื่องการใช้ไข่ของหญิง (๒) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากสุจิของสามีหรือไข่ของภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนกับไข่หรือสุจิของผู้อื่น ทั้งนี้ ห้ามใช้ไข่ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน^{๑๓}

^{๑๑} พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “อุ้มบุญผิดหลักจริยธรรมหรือไม่”, [บทสัมภาษณ์], สถานี โทรทัศน์ กองทัพบกช่อง ๗, ๗ กันยายน ๒๕๕๗, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=lqOpoVob3FQ> [๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗].

^{๑๒} ขุ.ธ.อ. (ไทย) ๔๐/๒๒๙-๒๔๖.

^{๑๓} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๘ ก, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘.

เนื่องจากข้อกฎหมายคุ้มครองเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เซลล์สืบพันธุ์สืบพันธุ์ของชายหญิงเพื่อทำเด็กหลอดแก้วนั้น มีข้อความอนุญาตให้ใช้ไข่หรืออสุจิอย่างใดอย่างหนึ่งของคู่สมรสได้ นั้นหมายถึงมีโอกาสที่จะเลือกใช้ไข่หรืออสุจิจากบุคคลที่ ๔ ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำให้กฎหมายมีช่องว่าง เปิดโอกาสให้ผู้มีเจตนาไม่สุจริต ใช้การอุ้มบุญให้เป็นไปในเชิงธุรกิจ มีการซื้อขายกันตั้งแต่ เซลล์ไข่ เซลล์อสุจิ ตลอดจนจ้างหญิงให้ตั้งครรภ์แทน และแม้ว่ากฎหมายจะระบุไว้ในปัจจุบันว่า หญิงที่จะรับอุ้มบุญนั้นต้องมีส่วนเกี่ยวพันเป็นเครือญาติก็ตาม แต่คำว่าเครือญาตินั้นก็ยังมีคลุมเครือที่อาจตีความเป็นญาติห่างๆ ได้ ซึ่งในสังคมใหญ่มีการสืบทอดอายุมาหลายชั่วคนนั้น แม้ญาติกันก็อาจไม่เคยรู้จักกันเลยก็เป็นได้ ทำให้ไม่มีความผูกพันที่จะช่วยเหลือโดยความสมัครใจ

การจะวิเคราะห์ว่า การอุ้มบุญใดเข้าข่ายมิจฉ้อฉลหรือไม่นั้น พึงพิจารณาเฉพาะกรณีที่มีการยกมณูษย์จากบุคคลหนึ่งให้บุคคลอีกคนหนึ่งโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน ดังนั้น ในกรณีของอุ้มบุญจะจัดเป็นมิจฉ้อฉลได้เฉพาะกรณีที่รับตั้งครรภ์แทนและยกเด็กที่เกิดจากครรภ์ของตนให้แก่คู่สมรสโดยได้รับเงินเป็นค่าตอบแทน ส่วนกรณีการขายเซลล์ไข่ เซลล์อสุจิ แม้จะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน ก็ยังไม่เป็นมิจฉ้อฉล เนื่องจากเซลล์ดังกล่าวยังไม่ใช่มณูษย์

สรุปว่า อุ้มบุญเป็นทางมาของมิจฉ้อฉลคือ การค้ามนุษย์ได้ หากตั้งครรภ์แทนและยกเด็กที่ทางพระพุทธศาสนานับว่าเป็นบุตรของหญิงผู้ตั้งครรภ์ให้ผู้อื่นโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน

๖. อุ้มบุญเปิดโอกาสให้มีการทำปาดนาติบาตง่ายขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์หลักของการทำอุ้มบุญคือ คู่สมรสปรารถนาที่จะมีบุตรเพื่อมาเติมเต็มเต็มความสมบูรณ์ให้แก่ครอบครัว โดยอาศัยหญิงอื่นช่วยตั้งครรภ์ให้ สำหรับปัญหาของทารกในครรภ์ที่อาจเกิดขึ้นนั้น มีอยู่ตลอดเวลาของการตั้งครรภ์ประมาณ ๓๘-๔๐ สัปดาห์ นั้น อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์เกิดขึ้นได้เสมอ ดังที่ ทวีลาภ โชติกิตติกุล พ.บ. ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบผลของการตั้งครรภ์ และภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์ที่มีดัชนีมวลกายต่ำ กว่าปกติและสตรีตั้งครรภ์ที่มีดัชนีมวลกายปกติ” ว่า ภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ ได้แก่ ภาวะครรภ์เป็นพิษ เบาหวาน การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ ภาวะผิ สัตส่วนระหว่างศีรษะทารกกับอุ้งเชิงกราน การตกเลือด หลังคลอด^{๑๔}

^{๑๔} ทวีลาภ โชติกิตติกุล พ.บ. , “การศึกษาเปรียบเทียบผลของการตั้งครรภ์ และภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์ที่มีดัชนีมวลกายต่ำ กว่าปกติและสตรีตั้งครรภ์ที่มีดัชนีมวลกายปกติ”, วารสารกรมการแพทย์ ปีที่ 41 ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม 2559, หน้า ๑๑๓.

และตามกฎหมายมาตรา ๓๐๕ มีข้อยกเว้นเรื่องการทำแท้งไว้ ๒ ประการคือ ทำแท้งได้เมื่อจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้นหรือ เมื่อหญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำ ความผิดทางเพศ มาตรา ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๘๒ - ๒๘๔ (ถูกข่มขืนหรือกระทำชำเรา)^๕ ทั้งนี้ในคำว่าสุขภาพ นั้นให้หมายถึงสุขภาพกายและสุขภาพจิตของหญิงตั้งครรภ์

โดยทั่วไป เมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนการตั้งครรภ์เกิดขึ้น หากเป็นการตั้งครรภ์โดยธรรมชาติ โดยจิตสำนึกเยี่ยงวิญญูชนแล้ว คนเป็นพ่อแม่จะหาทางแก้ไขจนสุดความสามารถเพื่อให้ทารกในครรภ์มีชีวิตต่อไป แต่กรณีที่ทำให้ผู้อื่นตั้งครรภ์แทนแล้ว โอกาสที่จะตัดสินใจแก้ไขด้วยการทำแท้งจะทำได้ง่ายขึ้น เนื่องจากไม่ได้ตั้งครรภ์ด้วยตัวเอง ไม่ต้องรับความเสี่ยงจากการทำแท้ง และการทำแท้งเป็นทางเลือกที่จะไม่ต้องเสี่ยงต่อการมีบุตรที่มีอาการผิดปกติด้วย ซึ่งการทำชีวิตมนุษย์ให้ตกลงไปจากครรภ์นั้น เป็นปาณาติบาต เพราะเข้าองค์ประกอบ ๕ ข้อคือ สัตว์มีชีวิต รู้ว่าสัตว์มีชีวิต มีจิตคิดจะฆ่า ความพยายามที่จะฆ่า และสัตว์ตายด้วยความพยายามนั้น^๖

๗. อุ้มบุญทำให้เกิดปัญหาสังคมในอนาคตหรือไม่

การทำให้เกิดชีวิตใหม่โดยวิธีอุ้มบุญนั้น เป็นสถานะที่เกิดขึ้นโดยการแทรกแซงของมนุษย์แทบจะทุกขั้นตอน ตั้งแต่ใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์จัดการนำไข่และอสุจิของชายหญิงมาผสมกันในห้องทดลองเพื่อให้เกิดเป็นตัวอ่อน และในระหว่างนั้นอาจมีการแทรกแซงในเรื่องการเลือกเพศของเด็กทารก แล้วนำตัวอ่อนเข้าสู่ครรภ์ของหญิงอื่นที่ไม่ใช่คนที่ปรารถนาจะมีบุตร และด้วยกลไกตามธรรมชาติของหญิงที่กำลังตั้งครรภ์ ร่างกายจะผลิตฮอร์โมนที่ทำให้เกิดความรักในชีวิตที่เกิดในครรภ์ แต่เนื่องจากไม่ใช่แม่ที่ต้องการมีบุตร ภาวะทางจิตใจจึงมีการฝืนกับธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อทารกในครรภ์ตลอดเวลาที่ตั้งครรภ์ เมื่อคลอดแล้วก็ต้องยกเด็กให้คู่สมรสที่ต้องการบุตรไปเลี้ยงดู โดยที่อาจไม่ได้มีความรักความผูกพันที่ลึกซึ้งเหมือนแม่ที่อุ้มท้องมา การที่เด็กเติบโตในสภาพแวดล้อมดังกล่าว ระหว่างอยู่ในครรภ์ เมื่อคลอดออกมาแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นไม่อาจคาดเดาได้ว่า มีผลกระทบต่อเด็กมากน้อยขนาดไหน กรณีนี้เป็นเรื่องที่ควรทำวิจัยต่อไป แต่อีกปัญหาที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต หากปล่อยให้มีการทำอุ้มบุญต่อไปก็คือ ปัญหาเรื่องการมีบุตรร่วมกันของหญิงชายที่มีพันธุกรรมเดียวกัน เนื่องจากปัจจุบันกฎหมายอนุญาตให้ไข่หรืออสุจิของบุคคลที่สามมาผสมเพื่อให้เกิดตัวอ่อนได้ กรณีเช่นนี้ หญิงชายในสังคมไม่อาจรู้ได้เลยว่า ใครมี DNA ตรงกันกับตัวเองโดยสายเลือด เพราะการคบหาหรือมีเพศสัมพันธ์ ตลอดจนมีบุตรของคนในยุคปัจจุบันรวมถึงอนาคตเกิดขึ้น อาจรวดเร็วเกินกว่าจะรู้ว่า เป็นพี่น้องกันโดย

^๕ ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘

^๖ ที.อี.อ. (ไทย) ๑๑/๑๙๗. ขุ.อิติ.อ. (ไทย) ๔๕/๔๔๕

สายเลือดที่ผ่านกระบวนการอุ้มบุญก็เป็นได้ อีกทั้งปัญหาของเด็กที่เกิดในครรภ์ของหญิงคนหนึ่งเติบโตในครอบครัวของหญิงอีกคน และปัญหาแทรกซ้อนที่เกิดจากการเลี้ยงดูเด็กแล้วไม่ได้ตั้งใจ

ผลกระทบอีกประการหนึ่งที่ไม่ควรเพิกเฉยก็คือ การปล่อยให้มนุษย์สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการที่จะมีบุตรให้ได้โดยไม่สนใจว่า วิธีการดังกล่าวจะส่งผลเสียหายต่อผู้อื่นหรือไม่ นั่นเป็นภาวะอันตรายอย่างยิ่งของสังคมโดยรวม เพราะสัญชาตญาณเดิมของมนุษย์นั้นมีความเห็นแก่ตัว พร้อมปกป้องประโยชน์ของตนเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ยิ่งเปิดโอกาสให้ทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายและขยายผลจนกลายเป็นค่านิยมว่าใครๆ ก็ทำกันโดยไม่รู้สีกว่าผิดอะไร นั่นเท่ากับส่งเสริมให้มนุษย์ขาดจิตสำนึกที่ควรมีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สังคมที่อุดมไปด้วยมนุษย์ที่มีใจกระด้าง ไม่เห็นค่าความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จะนำไปสู่การทำร้าย ทำลายกันอย่างเลือดเย็นยิ่งขึ้น กลายเป็นสังคมที่เสื่อมลงทุกวัน

๘. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลที่เกิดจากกระบวนการอุ้มบุญ ผู้วิจัยได้บทสรุปว่า

๑ กระบวนการอุ้มบุญแม้ทำถูกต้องตามกฎหมายก็ยังมีสิ่งที่ขัดแย้งกับหลักพระพุทธศาสนา คือ ทำให้เกิดข้อข้องใจในเรื่องแม่ของเด็กอุ้มบุญว่า แท้จริงแล้วเป็นหญิงคนไหนกันแน่ โดยกฎหมายรับรองว่า ผู้หญิงที่ต้องการบุตรเป็นแม่ตามกฎหมาย ในทางพระพุทธศาสนาถือว่า ผู้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน (อุ้มบุญ) เป็นแม่ เนื่องจากเป็นผู้ให้กำเนิดชีวิต เพราะชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่อมีปฏิสนธิวิญญานและต้องเกิดในครรภ์ของหญิงอุ้มบุญเท่านั้น เพราะมนุษย์เป็นสัตว์เกิดในครรภ์ (ขลาพูชะ) ไม่ใช่ที่ไหนก็ได้ และอาจมีแม่เพิ่มอีก 1 คนคือ แม่ทางชีววิทยา หากในกระบวนการอุ้มบุญอาศัยไข่จากหญิงอื่นที่ไม่ใช่ผู้หญิงที่เป็นคู่สมรส เพราะผู้หญิงเจ้าของไข่จะเป็นเจ้าของ DNA ในชีวิตใหม่

๒ กระบวนการอุ้มบุญหมิ่นเหม่ต่อการทำปาณาติบาตในหลายกรณี แม้ว่าการทำลายตัวอ่อนที่หลีกเลี่ยงจากการทำอุ้มบุญจะไม่ใช่การปาณาติบาต เนื่องจากทางพระพุทธศาสนาชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่อวิญญานมาปฏิสนธิในครรภ์ของผู้หญิงที่รับอุ้มบุญก็จริง แต่อาจมีประเด็นของเรื่องความผิดปกติกของทารกในครรภ์ของผู้หญิงที่รับอุ้มบุญหรือในกรณีอื่นๆ ที่เป็นเหตุให้คู่สมรสไม่ต้องการเด็กในครรภ์ของผู้หญิงอุ้มบุญอีกต่อไป เพราะการตัดสินใจว่าจะ “ทำแท้ง” หรือไม่ เป็นการตัดสินใจของคู่สมรสที่ต้องการบุตร และไม่ได้มีความผูกพันกับเด็กในครรภ์เท่ากับผู้หญิงที่อุ้มบุญ ดังนั้น จึงตัดสินใจให้ทำแท้งได้ง่ายกว่า ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ลูกด้วยตัวเอง

๓ กระบวนการอุ้มบุญกระทบต่อคุณธรรมเรื่อง “เมตตา” เพราะมองในมุมเดียวว่าการรับอุ้มบุญเป็นความเมตตากรุณาต่อคู่สมรสที่ต้องการมีบุตรให้สมความปรารถนา แต่ขณะเดียวกันก็ขาดเมตตาต่อชีวิตใหม่ที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ชีวิตใหม่เริ่มเกิดในครรภ์ ผู้หญิงอุ้มบุญต้องระมัดระวังจิตใจตัวเอง ไม่ให้เกิดความรักในบุตรที่เกิดในครรภ์ทั้งที่ฮอโรโมนในร่างกายตาม

ธรรมชาติกระตุ้นให้เกิดความรักความผูกพัน ทำให้แม่ผู้อุ้มบุญมีอารมณ์แปรปรวน แปรลกแยก อารมณ์ของหญิงที่ตั้งครรภ์ส่งผลกระทบต่อทารกในครรภ์ตลอดเวลา และเมื่อคลอดแล้ว ก็ไม่ให้นมเด็กเพราะกลัวความผูกพันที่ตัดไม่ขาด จากนั้นก็ยกเด็กเกิดใหม่ให้แก่คู่สมรสไป ทั้งหมด ถือเป็น การขาดความเมตตาต่อชีวิตใหม่ ในแง่ของหญิงที่ต้องการมีบุตรก็ถือว่าขาดเมตตาธรรมทั้ง ต่อหญิงที่ตั้งครรภ์แทนและชีวิตที่เกิดใหม่ เพราะการตั้งครรภ์มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นเป็น อันตรายต่อหญิงผู้ตั้งครรภ์ และเมื่อคลอดแล้ว ก็พรากเด็กจากอกของหญิงอุ้มบุญเพื่อไม่ให้เกิด ความผูกพันกันตามสายเลือด ไม่ให้เด็กมีโอกาสติ่มน้ำนมจากอกมารดาผู้ให้กำเนิดชีวิต เป็นต้น

๔ การยกเด็กที่เกิดในครรภ์ของผู้หญิงที่อุ้มบุญให้แก่คู่สมรสในทันที ทั้งที่ตนเองเป็นผู้ให้กำเนิดชีวิต ถือเป็น การสร้างวิบากกรรมใหม่ระหว่างหญิงอุ้มบุญกับชีวิตใหม่ เพราะเป็นการ ทำให้เด็กคนหนึ่งต้องพลัดพรากจากมารดาผู้ให้กำเนิดชีวิต

๕ ผลกระทบทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น มีหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเด็ก เติบโตขึ้นมาแล้วไม่ได้ตั้งใจคู่สมรส อาจโทษว่าเกิดขึ้นเพราะได้รับอิทธิพลมาจากตอนที่อยู่ใน ครรภ์ของหญิงอื่น เป็นต้น ยิ่งถ้าเป็นกรณีข้อสุจริหรือไขจากหญิงชายที่รับบริจาคมา ก็อาจเป็น ปัญหาสังคมตามมาอีก เพราะในอนาคต ไม่อาจรู้ได้เลยว่า หญิงและชายคู่หนึ่งที่มีการโคจรมาพบ กัน ทำให้มีการผสม DNA เข้าด้วยกัน จะเป็นการผสมกันระหว่างสายเลือด DNA เดียวกันหรือไม่ และผลที่เกิดขึ้นต่อเด็กที่มี DNA เหมือนกันจะมีปัญหาด้านสมอง สติปัญญา เหมือนการแต่งงาน ระหว่างพี่น้อง หรือญาติใกล้ชิดนั่นเอง

๖ การอนุญาตให้มีการอุ้มบุญ อาจเป็นที่มาของมิถุนาอาชีวะ คือ การค้ำมนุษย์ เกิดขึ้นได้ เนื่องจากทำให้มนุษย์คุ้นเคยกับการมีบุตรแล้วยกให้คนอื่นไปเลี้ยง ไม่ได้รู้สึกว่าเป็น เด็กที่เกิดในครรภ์นั้นคือบุตรของตน การลักลอบอุ้มบุญที่ผิดกฎหมายอาจเกิดขึ้นได้ เหมือนที่ในอดีต เมื่อครั้งยังไม่มีการรับรองเกี่ยวกับการอุ้มบุญฉบับปัจจุบันที่มีธุรกิจอุ้มบุญข้ามชาติจนเกิด ปัญหาหลายประการ

สรุป ในทัศนะของพระพุทธศาสนา มองว่า การอุ้มบุญส่งเสริมให้มนุษย์มีแนวโน้มจะ ละเมิดศีลและธรรมได้ง่ายขึ้นทั้งโดยเจตนาและโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ฉะนั้น หากคู่สมรสที่ ต้องการมีบุตรแต่ไม่สามารถตั้งครรภ์ด้วยตัวเองได้ ควรเลือกขอเด็กที่เป็นญาติที่ตนมีความรักและ ผูกพันมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมแทนจะดีกว่า

๙. ข้อเสนอแนะ

๑ ควรมีการทำวิจัยในเชิงปริมาณ โดยสำรวจข้อมูลที่แท้จริงจากเด็กที่เกิดจากการ อุ้มบุญ เพื่อดูว่า มีผลกระทบอย่างไรบ้างกับเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญ เช่น สติปัญญา ความนึกคิด ความรู้สึกอบอุ่นจากความรักในครอบครัว และปฏิกิริยาของคนรอบข้าง ที่มีผลต่อจิตใจของเด็ก อุ้มบุญ เป็นต้น

๒ สำนวณความคิดของคนในสังคมที่มีต่อเด็กอัมบงเพราะในโลกปัจจุบันนั้น
ความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคมส่งผลกระทบต่อคนรอบข้างเป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

นายแพทย์ป๋อวิ๊สส์ กิตติมานนท์. การศึกษาวิเคราะห์ปาดาบัตในเซลล์มนุษย์และตัวอ่อน
มนุษย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๘ ก, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัย
เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘.

ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘. ตรีลาภ โชติกิตติกุล พ.บ. , “การศึกษาเปรียบเทียบผล
ของการตั้งครรภ์ และภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์ที่มีดัชนี
มวลกายต่ำ กว่าปกติและสตรีตั้งครรภ์ที่มีดัชนีมวลกายปกติ”, วารสารกรมการ
แพทย์ ปีที่ ๔๑ ฉบับที่ ๕ กันยายน-ตุลาคม ๒๕๕๙.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมมจิตโต). “อัมบงผิดหลักจริยธรรมหรือไม่”. [บทสัมภาษณ์],
สถานีโทรทัศน์ กงทึบช่อง ๗. ๗ กันยายน ๒๕๕๗. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.youtube.com/watch?v=lqOpoVob3FQ> [๒๐ พฤศจิกายน
๒๕๕๗].

ดร. นเรศ ดำรงชัย. ชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่อไหร่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.
baanjommyut.com/library_2/extension-1/stem_cell/02.html](http://www.baanjommyut.com/library_2/extension-1/stem_cell/02.html) [๒ พ.ย.
๒๕๕๘].

ศาสตราจารย์ ดร.นพ.สมศักดิ์ วรคามิน. เรื่องของเซลล์มนุษย์และสเต็มเซลล์ (Human Cell
& Stem Cell), วารสารสำนักการแพทย์ทางเลือก ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม -
สิงหาคม 2555, หน้า ๗-๘. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
[http://www.thaicam.go.th/attachments/article/522/เรื่องของเซลล์มนุษย์
และสเต็มเซลล์.pdf](http://www.thaicam.go.th/attachments/article/522/เรื่องของเซลล์มนุษย์และสเต็มเซลล์.pdf) [๓ พ.ย.๒๕๕๘].

น.พ. ธีระพร วุฒยวนิช. เก็บตัวอ่อนแช่แข็ง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
[http://kullapat.com/index.
php?page=reply&id=23896](http://kullapat.com/index.php?page=reply&id=23896) (๑๐ มกราคม
๒๕๖๐).

